

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

**1 OCAK – 30 EYLÜL 2017 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR**

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
ARA DÖNEM KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	2
ARA DÖNEM KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU	3
ARA DÖNEM KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	4
ARA DÖNEM ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR.....	5 - 51
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	5-6
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	7-13
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ.....	13
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	14
NOT 5 BORÇLANMALAR	15-18
NOT 6 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	18-19
NOT 7 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	19
NOT 8 STOKLAR	20
NOT 9 FİNANSAL YATIRIMLAR	20
NOT 10 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	21
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	22
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR	22
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	23
NOT 14 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	23-24
NOT 15 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	24-26
NOT 16 ERTELENMİŞ GELİRLER.....	26
NOT 17 KARŞILIKLAR	26-29
NOT 18 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR.....	29
NOT 19 DİĞER BORÇLAR.....	29
NOT 20 TÜREV ARAÇLAR.....	30-31
NOT 21 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI.....	31-32
NOT 22 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	33-34
NOT 23 ÖZKAYNAKLAR	34-36
NOT 24 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	36
NOT 25 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ.....	37
NOT 26 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER).....	38
NOT 27 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER)	38
NOT 28 FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ)	39
NOT 29 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	39-41
NOT 30 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	41
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	41-44
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	45-50
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	51

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİ İTİBARIYLA ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar		19.613.537	13.667.060
Nakit ve nakit benzerleri	4	7.762.766	6.050.721
Ticari alacaklar	6	5.507.751	3.180.282
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	1.602.382	751.824
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		3.905.369	2.428.458
Diğer alacaklar	7	62.886	25.626
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		62.886	25.626
Türev araçlar	20	319.673	34.731
Stoklar	8	4.456.173	3.608.439
Peşin ödenmiş giderler	14	102.980	97.903
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	29	268.989	95.928
Diğer dönen varlıklar	15	1.132.319	573.430
Duran varlıklar		17.707.479	17.551.120
Finansal yatırımlar	9	6.500	4.000
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	10	1.039.354	923.994
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	4.621	4.621
Maddi duran varlıklar	12	11.992.448	11.741.476
Maddi olmayan duran varlıklar	13	49.070	55.106
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		49.070	55.106
Türev araçlar	20	82.508	368.882
Peşin ödenmiş giderler	14	235.299	238.352
Ertelenmiş vergi varlığı	29	3.303.637	3.227.031
Diğer duran varlıklar	15	994.042	987.658
Toplam varlıklar		37.321.016	31.218.180
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		19.486.927	12.660.262
Kısa vadeli borçlanmalar	5	221.664	385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	4.408.649	1.572.434
Ticari borçlar	6	9.525.756	6.987.843
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	52.927	88.017
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		9.472.829	6.899.826
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	72.239	92.442
Diğer borçlar	19	25.140	27.953
İlişkili taraflara diğer borçlar	19, 31	10.562	18.546
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		14.578	9.407
Türev araçlar	20	347.555	29.454
Ertelenmiş gelirler	16	6.717	15.417
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	488.426	141.217
Kısa vadeli karşılıklar	17	163.283	65.056
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		78.716	13.571
Diğer kısa vadeli karşılıklar		84.567	51.485
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	4.227.498	3.342.922
Uzun vadeli yükümlülükler		7.758.322	10.390.885
Uzun vadeli borçlanmalar	5	7.536.532	10.176.307
Uzun vadeli karşılıklar	17	214.303	207.415
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		214.303	207.415
Ertelenmiş gelirler	16	3.797	3.992
Türev araçlar	20	2.464	1.782
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	1.226	1.389
Toplam yükümlülükler		27.245.249	23.051.147
Özkaynaklar		10.075.767	8.167.033
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	1.344.243	1.344.243
Paylara ilişkin primler (iskontolar)		-	172
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(7.986)	(7.986)
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		(6.124)	(6.124)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(6.124)	(6.124)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		(1.862)	(1.862)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(860.846)	(986.870)
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		(1.007.081)	(1.132.725)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(1.007.081)	(1.132.725)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		146.235	145.855
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	279.668	331.337
Geçmiş yıllar karları veya zararları		5.651.805	5.363.804
Net dönem karı veya zararı		3.318.187	1.793.267
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		9.975.490	8.088.386
Kontrol gücü olmayan paylar		100.277	78.647
Toplam kaynaklar		37.321.016	31.218.180

30 Eylül 2017 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan özet konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 8 Kasım 2017 tarihli yönetim kurulu toplantısında onaylanmıştır.

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmemiş
	Notlar	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Hasılat	24	39.344.061	14.343.743	24.095.452	9.450.882
Satışların maliyeti	24	(34.530.568)	(12.733.809)	(22.045.598)	(8.533.401)
Brüt kar (zarar)		4.813.493	1.609.934	2.049.854	917.481
Genel yönetim giderleri	25	(593.003)	(224.386)	(529.290)	(183.689)
Pazarlama giderleri	25	(188.111)	(68.357)	(151.591)	(55.797)
Araştırma ve geliştirme giderleri	25	(12.322)	(3.532)	(20.593)	(7.129)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	170.358	30.378	99.846	(56)
Esas faaliyetlerden diğer giderler	26	(111.058)	(54.502)	(77.688)	(67.041)
Esas faaliyet karı (zararı)		4.079.357	1.289.535	1.370.538	603.769
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27	-	597	-	10
Yatırım faaliyetlerinden giderler	27	(11.550)	-	(126)	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	10	184.980	66.093	130.147	61.476
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		4.252.787	1.356.225	1.500.559	665.255
Finansman gelirleri	28	450.278	223.125	332.827	193.847
Finansman giderleri	28	(982.841)	(345.683)	(785.063)	(305.332)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		3.720.224	1.233.667	1.048.323	553.770
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		(381.126)	(233.849)	(44.460)	31.968
Dönem vergi (gideri) geliri		(488.426)	(228.739)	(103.118)	(54.677)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	29	107.300	(5.110)	58.658	86.645
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		3.339.098	999.818	1.003.863	585.738
Diğer kapsamlı gelirler:					
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		126.743	11.828	(137.615)	(85.512)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		380	499	743	773
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		380	499	743	773
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		157.057	14.578	(171.878)	(106.990)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		157.057	14.578	(171.878)	(106.990)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(30.694)	(3.249)	33.520	20.705
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(30.694)	(3.249)	33.520	20.705
Diğer kapsamlı gelir (gider)		126.743	11.828	(137.615)	(85.512)
Toplam kapsamlı gelir (gider)		3.465.841	1.011.646	866.248	500.226
Dönem karının (zararının) dağılımı:					
Kontrol gücü olmayan paylar		20.911	7.614	13.564	4.868
Ana ortaklık payları		3.318.187	992.204	990.299	580.870
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı					
Kontrol gücü olmayan paylar		21.630	7.281	12.617	4.173
Ana ortaklık payları		3.444.211	1.004.365	853.631	496.053
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)					
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	30	13,25	3,96	3,95	2,32

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)					Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)									
	Yeniden değerlendirme ve ölçüm					Riskten korunma					Birikmiş karlar				
	kazançları (kayıpları)					kazançları (kayıpları)									
	Ödenmiş	Sermaye	Paylara	Tanımlanmış fayda	Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen	Nakit akış	Özkaynak yöntemi ile	Kardan	Geçmiş	Net	Ana	Kontrol			
	sermaye	düzeltilme	ilişkin primler	planları yeniden ölçüm	yatırımların diğer kapsamlı	riskinden korunma	yatırımların diğer kapsamlı	ayrılan	yıllar	dönem	ortaklığa	gücü	Özkaynaklar	Özkaynaklar	Özkaynaklar
		farkları	(iskontolar)	kazançları (kayıpları)	sınıflandırılmayacak paylar	kazançları (kayıpları)	sınıflandırılacak paylar	yedekler	zararları	karı veya	öz kaynaklar	paylar	Özkaynaklar	Özkaynaklar	Özkaynaklar
Bağımsız denetimden geçmemiş															
1 Ocak 2016	250.419	1.344.243	172	(2.771)	(851)	(510.448)	99.817	163.401	4.410.959	2.550.168	8.305.109	63.340	8.368.449		
Geçmiş yıllara ilişkin düzeltmelerin etkileri	-	-	-	-	-	-	-	-	198.338	-	198.338	-	198.338		
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	167.936	2.382.232	(2.550.168)	-	-	-		
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.627.725)	-	(1.627.725)	-	(1.627.725)		
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	990.299	990.299	13.564	1.003.863		
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	(137.411)	743	-	-	-	(136.668)	(947)	(137.615)		
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	(137.411)	743	-	-	990.299	853.631	12.617	866.248		
30 Eylül 2016	250.419	1.344.243	172	(2.771)	(851)	(647.859)	100.560	331.337	5.363.804	990.299	7.729.353	75.957	7.805.310		
Bağımsız denetimden geçmemiş															
1 Ocak 2017	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)	(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033		
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793.267	(1.793.267)	-	-	-		
Kar payları	-	-	(172)	-	-	-	-	(51.669)	(1.505.266)	-	(1.557.107)	-	(1.557.107)		
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.318.187	3.318.187	20.911	3.339.098		
- Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	125.644	380	-	-	-	126.024	719	126.743		
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	125.644	380	-	-	3.318.187	3.444.211	21.630	3.465.841		
30 Eylül 2017	250.419	1.344.243	-	(6.124)	(1.862)	(1.007.081)	146.235	279.668	5.651.805	3.318.187	9.975.490	100.277	10.075.767		

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş	
	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları	4.057.792	4.159.358
Dönem karı (zararı)	3.339.098	1.003.863
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler	1.227.057	576.410
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	427.737	406.223
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	-	(102.114)
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	-	(102.114)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	89.701	63.816
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	112.051	292.021
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	(55.001)	(124.874)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler	55.476	(105.330)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	(184.980)	(130.147)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	381.126	44.460
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	11.550	126
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	358.230	227.733
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler	31.167	4.496
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler	(143.011)	2.510.376
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler	(2.352.739)	328.143
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler	(588.269)	70.127
Türev varlıklardaki azalış (artış)	1.432	32.946
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler	(847.734)	(714.115)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler	2.545.983	2.006.912
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler	779.533	620.993
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)	318.783	165.370
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları	4.423.144	4.090.649
Vergi iadeleri (ödemeleri)	(314.278)	(135.991)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	(51.074)	204.700
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları	(633.011)	(547.914)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları	(2.500)	-
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	3.072	309
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	(703.583)	(590.223)
Alınan temettüler	70.000	42.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları	(1.911.106)	437.549
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	33.024.695	24.908.318
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(33.240.818)	(22.615.274)
Türev araçlardan nakit girişleri	26.242	22.312
Türev araçlardan nakit çıkışları	(104.620)	(38.600)
Ödenen temettüler	(1.557.107)	(1.627.725)
Ödenen faiz	(450.863)	(420.002)
Alınan faiz	391.365	208.520
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)	1.513.675	4.048.993
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi	55.001	124.874
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)	1.568.676	4.173.867
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	5.022.402	2.199.168
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	6.591.078	6.373.035

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihraç etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	%
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") (*)	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

(*) Körfez, Grup'un 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait özet konsolide finansal tabloları açısından önemlilik teşkil etmemesi nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Körfez'in 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla aktif toplamı 8.614 bin TL ve net dönem zararı 1.564 bin TL'dir.

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.461'dir (31 Aralık 2016 – 5.296).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Türkiye Muhasebe Standardı No:34 "Ara Dönem Finansal Raporlama" uyarınca işletmeler, ara dönem finansal tablolarını tam set veya özet olarak hazırlamakta serbestirler. Grup bu çerçevede, ara dönemlerde özet konsolide finansal tablo hazırlamayı tercih etmiştir. Dolayısıyla bu ara dönem özet konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2016 tarihli konsolide finansal tabloları ile beraber okunmalıdır.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen satılmaya hazır finansal varlıklar ve türev araçlar dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait özet konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

a. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (Devamı):

- **TMS 7 "Nakit akış tabloları"ndaki değişiklikler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler finansal tablo okuyucularının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülük değişikliklerini değerlendirebilmelerine imkan veren ek açıklamalar getirmiştir. Değişiklikler UMSK'nın 'açıklama inisiyatifi' projesinin bir parçası olarak finansal tablo açıklamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair çıkarılmıştır.
- **TMS 12 "Gelir vergileri"ndeki değişiklikler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Gerçekleşmemiş zararlar üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesine ilişkin bu değişiklikler, gerçeğe uygun değerden ölçülen borçlanma araçları üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlığının nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır.
- **2014–2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
 - TFRS 1, "Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması", TFRS 7, TMS 19, ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarının 1 Ocak 2018'den itibaren geçerli olarak kaldırılmıştır.
 - TFRS 12, "Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar" standardın kapsamıyla ilgili açıklık getirilmiştir. Bu değişiklik 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinden itibaren geçerli olmak üzere geriye dönük olarak uygulanmalıdır.
 - TMS 28 "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar", 1 Ocak 2018'den itibaren geçerli olarak bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkindir.

b. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler

- **TFRS 9, "Finansal araçlar";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şuanda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.
- **TFRS 15 "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
- **TFRS 15 "Müşteri sözleşmelerinden hasılat"taki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl mıdır yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir. Grup, söz konusu standardın uygulanmasının gelecek dönemlerde Grup'un finansal tablolarında önemli bir etki yaratmayacağını öngörmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

b. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (Devamı)

- **TFRS 16 "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikle kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir 'varlık kullanım hakkı'nı bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiralayanlar açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır.

Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

- **TFRS 4 "Sigorta Sözleşmeleri"ndeki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 4'te yapılan değişiklik sigorta şirketleri için 'örtülü yaklaşım (overlay approach)' ve 'erteleme yaklaşımı (deferral approach)' olarak iki farklı yaklaşım sunmaktadır. Buna göre:
 - Sigorta sözleşmeleri tanzim eden tüm şirketlere yeni sigorta sözleşmeleri standardı yayımlanmadan önce TFRS 9 uygulandığında ortaya çıkabilecek olan dalgalanmayı kar veya zararda muhasebeleştirmek yerine diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirme seçeneğini sağlayacaktır ve
 - Faaliyetleri ağırlıklı olarak sigorta ile bağlantılı olan şirketlere isteğe bağlı olarak 2021 yılına kadar geçici olarak TFRS 9'u uygulama muafiyeti getirecektir. TFRS 9 uygulamayı erteleyen işletmeler hali hazırda var olan TMS 39 'Finansal Araçlar' standardını uygulamaya devam edeceklerdir.
- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

b. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (Devamı)

- **TFRS 2 'Hisse bazlı ödemeler'deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2'nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir.
- **TFRS 17 "Sigorta Sözleşmeleri",** 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.
- **TFRS Yorum 22, "Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri",** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır.
- **TFRS Yorum 23 "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler",** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.

Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

2.1.4 Konsolidasyon esasları

- a) 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait özet konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.
- b) 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	30 Eylül 2017		31 Aralık 2016	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

- c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2017		31 Aralık 2016	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen iş ortaklıkları				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet International Limited (*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V. (*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Tasfiye Halinde Opet Trade Singapore (*) (**)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. (*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. (*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş. (*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. (*)	12,50	10,00	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş. (*)	25,00	20,00	25,00	20,00

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

- d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).
- e) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

30 Eylül 2016 tarihinde sona eren döneme ait konsolide nakit akış tablosunda "finansman faaliyetlerinden nakit akışları" altında duran 466.989 bin TL, "işletme faaliyetlerinden nakit akışları" altına sınıflandırılmıştır.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren döneme ilişkin özet ara dönem konsolide finansal tablolar, TFRS'nin ara dönem finansal tabloların hazırlanmasına yönelik TMS 34 standardına uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan muhasebe politikalarıyla tutarlı olan muhasebe politikalarının uygulanması suretiyle hazırlanmıştır. Dolayısıyla, bu özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile birlikte değerlendirilmelidir.

3. İşletme birleşmeleri

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara dönem içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	1.141.469	1.002.012
Vadeli mevduat	6.554.558	5.016.257
Vadesiz mevduat	36.520	6.145
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	30.219	26.307
Toplam	7.762.766	6.050.721

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

30 Eylül 2017

	Etkin faiz oranı %	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	14,28	3.176.096	-	3.176.096
ABD Doları	4,23	2.337.754	9.100	2.346.854
Avro	2,34	1.004.486	26.933	1.031.419
İngiliz Sterlini	1,40	189	-	189
Vadeli mevduat		6.518.525	36.033	6.554.558

31 Aralık 2016

	Etkin faiz oranı %	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	11,40	945.212	-	945.212
ABD Doları	3,63	2.884.335	181.826	3.066.161
Avro	1,98	1.003.834	557	1.004.391
İngiliz Sterlini	1,30	493	-	493
Vadeli mevduat		4.833.874	182.383	5.016.257

30 Eylül 2017 ve 30 Eylül 2016 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	30 Eylül 2016
Hazır değerler	7.762.766	7.326.601
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(1.141.469)	(953.512)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(30.219)	(54)
Nakit ve nakit benzeri değerler	6.591.078	6.373.035

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	221.664	385.162
Kredi faiz tahakkukları	-	362
Toplam	221.664	385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	1.757.631	1.265.535
Çıkarılmış tahviller	2.486.470	200.000
Kredi faiz tahakkukları	121.766	81.435
Tahvil faiz tahakkukları	42.782	25.464
Toplam	4.408.649	1.572.434
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	7.536.532	7.712.045
Çıkarılmış tahviller	-	2.463.440
Kredi faiz tahakkukları	-	822
Toplam	7.536.532	10.176.307
Toplam borçlanmalar	12.166.845	12.134.265

Tüpraş tarafından 18 Aralık 2014, 31 Aralık 2014, 16 Ocak 2015 ve 19 Ocak 2015 tarihli özel durum açıklamalarında belirttiği üzere, yurtiçinde halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara bir milyar Türk Lirası nominal tutara kadar tahvil ihracına yönelik gerekli izinler alınmış ve toplam 200 milyon Türk Lirası nominal tutarındaki, 728 gün vadeli ve altı ayda bir sabit kupon ödemeli tahvil ihracı 19 Ocak 2015 tarihinde tamamlanmıştır. İlgili tahvil 16 Ocak 2017 tarihi itibarıyla itfa olmuştur.

Tüpraş, 26 Eylül, 17 Ekim, 18 Ekim, 30 Ekim ve 2 Kasım 2012 tarihli özel durum açıklamalarında belirttiği üzere, yurtdışında yerleşik yatırımcılara tahvil ihraç etmiş ve tahvil satışı 2 Kasım 2012 tarihinde tamamlamıştır. Satışı tamamlanan toplam 700 milyon ABD Doları tutarındaki tahviller altı ayda bir faiz ödemeli olup bu tahvillerin kupon faiz oranı %4,125 ve vadesi 2 Mayıs 2018'dir.

Tüpraş, 17 Mart 2016 tarihli özel durum açıklamasında belirttiği üzere, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon USD tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadeli.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 1.407 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2016-1.555 milyon ABD Doları).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			30 Eylül 2017
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	1,97	3.500.000	12.432
TL krediler (*)	-	209.232.165	209.232
Faiz tahakkukları			-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			221.664
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	3,54	322.976.126	1.147.243
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	2.486.469
Avro krediler	3,26	9.220.636	38.657
TL krediler	12,90	571.732.026	571.732
			4.244.101
Faiz tahakkukları			164.548
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			4.408.649
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,18	1.593.153.435	5.659.041
Avro krediler	2,05	289.416.023	1.213.347
TL krediler	12,57	664.143.791	664.144
			7.536.532
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			7.536.532

(*) 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümkart ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 209.232 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2016 – 190.645 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2016
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
Avro krediler	2,89	7.000.000	25.970
TL krediler	8,80	359.191.765	359.192
Faiz tahakkukları			362
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			385.524
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	3,34	314.914.269	1.108.246
Avro krediler	3,21	9.584.273	35.557
TL krediler	12,65	121.732.026	121.732
TL tahviller	8,97	200.000.000	200.000
			1.465.535
Faiz tahakkukları			106.899
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			1.572.434
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	3,11	1.613.833.466	5.679.403
ABD doları tahviller	4,17	700.000.000	2.463.440
Avro krediler	2,08	296.011.204	1.098.171
TL krediler	12,58	934.470.588	934.471
			10.175.485
Faiz tahakkukları			822
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			10.176.307

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
2018	890.600	4.544.096
2019	1.748.361	1.358.333
2020	1.573.093	1.443.351
2021	1.284.442	1.092.287
2022 ve sonrası	2.040.036	1.738.240
Toplam	7.536.532	10.176.307

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

30 Eylül 2017 ve 30 Eylül 2016 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	12.134.265	9.919.420
Alınan yeni finansal borçlar	33.024.695	24.908.318
Anapara ödemeleri	(33.240.818)	(22.615.274)
Faiz tahakkukları değişimi	56.465	75.861
Kur farkları değişimi	192.238	283.572
30 Eylül	12.166.845	12.571.897

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Ticari alacaklar	3.935.782	2.433.602
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	1.602.382	751.824
Şüpheli ticari alacaklar	2.646	2.676
Diğer ticari alacaklar	10	9
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(30.423)	(5.153)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(2.646)	(2.676)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	5.507.751	3.180.282

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını altı aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 574.459 bin TL'yi (31 Aralık 2016 - 1.625.766 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Grup 1	3.984	1.783
Grup 2	952.176	3.063
Grup 3	4.305.461	2.070.505
Grup 4	200.424	1.040.014
Toplam	5.462.045	3.115.365

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)

Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları

Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)

Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar (Devamı)

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
3 aydan kısa	43.291	62.386
3-12 ay arası	2.415	2.531
Toplam	45.706	64.917

Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 37.499 bin TL (31 Aralık 2016 –51.479 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmektedir.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren ara dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	2.676	2.593
Dönem içerisindeki artış	-	98
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(30)	(15)
30 Eylül	2.646	2.676

Kısa vadeli ticari borçlar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Ticari borçlar	9.491.645	6.910.572
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	52.927	88.017
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(18.816)	(10.746)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	9.525.756	6.987.843

7. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozito ve teminatlar	45.157	10.280
Personelden alacaklar	10.137	7.723
Sigorta tazminat alacakları	7.592	7.623
Şüpheli diğer alacaklar	304	304
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(304)	(304)
Toplam	62.886	25.626

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

8. Stoklar

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
İlk madde ve malzeme	1.260.428	1.084.842
Yarı mamuller	1.027.930	795.792
Mamuller	898.950	919.756
Ticari mallar	67.632	50.669
Yoldaki mallar	1.182.900	743.851
Diğer stoklar	18.333	13.529
	4.456.173	3.608.439
Stok değer düşüklüğü karşılığı	-	-
Toplam	4.456.173	3.608.439

Stok değer düşüklüğü karşılığının 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	-	102.114
Dönem içerisindeki artışlar	-	-
Dönem içerisindeki iptaller	-	(102.114)
30 Eylül	-	-

9. Finansal yatırımlar

Satılmaya hazır finansal yatırımlar:

		30 Eylül 2017		31 Aralık 2016
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Ulaştırma A.Ş.	100,00	6.500	100,00	4.000
		6.500		4.000

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	30 Eylül 2017		31 Aralık 2016	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	1.039.354	40,00	923.994
		1.039.354		923.994

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alınımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

30 Eylül 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	923.994	762.217
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	184.980	130.147
Dağıttığı temettü	(70.000)	(42.000)
Yabancı para çevrim farkları	380	743
30 Eylül	1.039.354	851.107

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Dönen varlıklar	3.709.298	3.039.266
Duran varlıklar	2.472.146	2.301.201
Toplam varlıklar	6.181.444	5.340.467
Kısa vadeli yükümlülükler	2.910.741	2.399.461
Uzun vadeli yükümlülükler	1.145.000	1.103.703
Özkaynaklar	2.125.703	1.837.303
Toplam kaynaklar	6.181.444	5.340.467

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Satış gelirleri (net)	20.610.176	7.744.363	14.457.963	5.420.888
Brüt kar	1.115.507	398.560	853.127	346.945
Faaliyet karı	560.917	201.478	453.705	215.622
Net dönem karı	462.450	165.233	325.367	153.689

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

11. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL tutarındaki arsalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2016 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri yapılan değerlendirme çalışmaları kapsamında 38.117 bin TL olarak tespit edilmiştir (31 Aralık 2016 - 38.117 bin TL).

12. Maddi duran varlıklar

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	(29)	48.815
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.687.757	-	12.945	(121.329)	3.579.373
Binalar	744.592	-	3.378	(7.230)	740.740
Makine, tesis ve cihazlar	11.420.284	259	45.791	(85.321)	11.381.013
Taşıt araçları	749.479	233.074	552	(929)	982.176
Döşeme ve demirbaşlar	114.397	840	8.021	(1.479)	121.779
Yapılmakta olan yatırımlar	649.948	452.799	(78.466)	-	1.024.281
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	93	-	-	1.581
	17.416.789	687.065	(7.779)	(216.317)	17.879.758
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.272.244)	(113.001)	-	118.738	(1.266.507)
Binalar	(188.970)	(11.744)	-	7.219	(193.495)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.972.568)	(250.574)	-	73.761	(4.149.381)
Taşıt araçları	(171.865)	(26.556)	-	569	(197.852)
Döşeme ve demirbaşlar	(68.301)	(11.773)	-	1.408	(78.666)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.365)	(44)	-	-	(1.409)
	(5.675.313)	(413.692)	-	201.695	(5.887.310)
Net defter değeri	11.741.476				11.992.448

	1 Ocak 2016	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2016
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	-	48.844
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.525.298	-	99.442	(30)	3.624.710
Binalar	695.372	-	8.620	-	703.992
Makine, tesis ve cihazlar	11.149.479	84	200.220	(3.441)	11.346.342
Taşıt araçları	619.383	123.177	1.403	(285)	743.678
Döşeme ve demirbaşlar	105.955	511	7.549	(1.529)	112.486
Yapılmakta olan yatırımlar	499.904	369.071	(321.854)	-	547.121
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	-	-	-	1.488
	16.645.723	492.843	(4.620)	(5.285)	17.128.661
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.129.120)	(107.769)	-	30	(1.236.859)
Binalar	(174.083)	(11.158)	-	-	(185.241)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.664.377)	(236.748)	-	3.104	(3.898.021)
Taşıt araçları	(139.883)	(25.444)	-	254	(165.073)
Döşeme ve demirbaşlar	(57.230)	(11.342)	-	1.462	(67.110)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.286)	(64)	-	-	(1.350)
	(5.165.979)	(392.525)	-	4.850	(5.553.654)
Net defter değeri	11.479.744				11.575.007

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 413.692 bin TL'lik (30 Eylül 2016 – 392.525 bin TL) amortisman giderinin 393.684 bin TL'lik (30 Eylül 2016 – 363.344 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 3 bin TL'lik (30 Eylül 2016 - 2 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 20.005 bin TL'lik (30 Eylül 2016 – 29.179 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

13. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2017
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	64.330	230	3.100	(343)	67.317
Geliştirme giderleri	68.403	-	4.679	-	73.082
	132.733	230	7.779	(343)	140.399
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(36.449)	(4.946)	-	343	(41.052)
Geliştirme giderleri	(41.178)	(9.099)	-	-	(50.277)
	(77.627)	(14.045)	-	343	(91.329)
Net defter değeri	55.106				49.070

30 Eylül 2016 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	30 Eylül 2016
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	57.087	-	3.124	-	60.211
Geliştirme giderleri	61.981	-	1.496	-	63.477
	119.068	-	4.620	-	123.688
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(30.418)	(4.759)	-	-	(35.177)
Geliştirme giderleri	(29.241)	(8.939)	-	-	(38.180)
	(59.659)	(13.698)	-	-	(73.357)
Net defter değeri	59.409				50.331

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 14.045 bin TL'lik (30 Eylül 2016 – 13.698 bin TL) itfa payı giderinin; 8 bin TL'lik kısmı satılan malın maliyetinde (30 Eylül 2016 - 10 bin TL), 14.037 bin TL'lik kısmı genel yönetim giderlerinde (30 Eylül 2016 – 13.688 bin TL) yer almaktadır.

14. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	68.052	41.680
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri (*)	24.630	27.811
Verilen sipariş avansları	10.298	28.412
Toplam	102.980	97.903

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Peşin ödenmiş giderler (Devamı)

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	125.981	120.883
Peşin ödenen yatırım kredisi sigorta giderleri (*)	59.479	77.589
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	48.644	37.454
Peşin ödenen diğer giderler	1.195	2.426
Toplam	235.299	238.352

(*) Şirket, Fuel Oil Dönüşüm Projesi için almış olduğu yatırım kredilerinin sigortalarını ilk kullanım sırasında peşin olarak ödemiştir. Bu giderler kredilerin vadesi süresince itfa olacaktır.

15. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	847.819	357.063
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	120.481	79.863
Yedek parça ve malzeme stokları	62.551	69.591
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	59.773	44.302
Gelir tahakkukları	22.802	19.348
Diğer çeşitli dönen varlıklar	18.893	3.263
Toplam	1.132.319	573.430

Diğer duran varlıklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Yedek parça ve malzeme stokları	1.015.666	1.008.993
Diğer	831	1.120
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	(22.455)	(22.455)
Toplam	994.042	987.658

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Ödenecek ÖTV	1.649.489	1.371.333
Gelir payı	1.146.318	1.006.511
Tecil edilen KDV	847.819	357.063
Ödenecek KDV	423.756	226.314
Tecil edilen ÖTV	120.481	79.863
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	21.384	43.475
Gider tahakkukları (*)	-	246.536
Diğer	18.251	11.827
Toplam	4.227.498	3.342.922

(*) 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan mal alım-satım işlemlerinin (swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri) gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 7.050 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 47,47 ABD Doları/varil'dir. Toplam 6.950 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 42,91 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 53,56 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gider tahakkuku satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 9 Ocak 2017 tarihi itibarıyla ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihrac kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın gecelik repo ile değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.146.318 bin TL (31 Aralık 2016 - 1.006.511 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.141.469 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2016 - 1.002.012 bin TL) (Not 4).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

15. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Tesise katılım payı	1.226	1.389
Toplam	1.226	1.389

16. Ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Alınan sipariş avansları	4.879	13.591
Ertelenmiş gelirler	1.838	1.826
Toplam	6.717	15.417

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Ertelenmiş gelirler	3.797	3.992
Toplam	3.797	3.992

17. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Kıdeme teşvik primi karşılığı	7.730	9.073
Personel prim tahakkukları	70.986	4.498
Toplam	78.716	13.571

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı karşılığı	162.324	159.190
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	47.726	44.137
Kıdeme teşvik primi karşılığı	4.253	4.088
Toplam	214.303	207.415

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla 5 yıllık kıdeme ulaşan kapsam içi çalışanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdemi olanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdemi olanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdemi olanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdemi olanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdemi olanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	13.161	12.847
Dönem içerisindeki artışlar	9.507	5.791
Dönem içerisindeki ödemeler	(10.685)	(6.104)
30 Eylül	11.983	12.534

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir.

23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla 4.732,48 TL (31 Aralık 2016 - 4.297,21 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
İskonto oranı (%)	%4,50	%4,50
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,51	%99,51

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Temmuz 2017 tarihinden itibaren geçerli olan 4.732,48 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2016 - 4.297,21 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	159.190	144.547
Faiz giderleri	12.859	11.221
Dönem içerisindeki artışlar	14.523	18.755
Dönem içerisindeki ödemeler	(24.248)	(22.787)
30 Eylül	162.324	151.736

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	44.137	41.904
Dönem içerisindeki artışlar	9.401	6.327
Dönem içerisindeki ödemeler	(5.812)	(5.389)
30 Eylül	47.726	42.842

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Dava karşılığı	15.797	12.523
EPDK katkı payı	26.933	20.159
Sürastarya karşılığı	14.401	13.787
Diğer	27.436	5.016
Toplam	84.567	51.485

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Karşılıklar (Devamı)

30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren ara dönemler için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2017	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net Dönem içerisindeki ödemeler	3.523 (249)	16.854 (10.080)	614 -	22.420 -	43.411 (10.329)
30 Eylül 2017	15.797	26.933	14.401	27.436	84.567
1 Ocak 2016	13.405	17.883	11.032	20.332	62.652
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net Dönem içerisindeki ödemeler	2.200 -	13.240 (8.942)	2.153 -	4.129 -	21.722 (8.942)
30 Eylül 2016	15.605	22.181	13.185	24.461	75.432

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Personele borçlar	35.371	59.016
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	36.868	33.426
Toplam	72.239	92.442

19. Diğer borçlar

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Alınan depozito ve teminatlar	14.578	9.407
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	10.562	18.546
Toplam	25.140	27.953

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar

	30 Eylül 2017				31 Aralık 2016			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	308.763	308.763	-	5.984	301.972	301.972	1.841	3.791
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	787.204	524.178	297.693	18.400	41.402	27.294	30.797	21.234
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Vadeli döviz işlemleri (Forwards)	3.431.039	3.571.166	16.862	88.600	316.728	316.861	2.093	-
Vadeli mal alım-satım işlemleri	3.923.470	4.152.923	5.118	234.571	82.708	87.174	-	4.429
Kısa vadeli türev araçlar			319.673	347.555			34.731	29.454
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	1.614.651	1.614.651	-	2.329	1.746.128	1.746.128	4.745	1.782
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	334.828	249.155	82.508	135	952.255	627.640	364.137	-
Uzun vadeli türev araçlar			82.508	2.464			368.882	1.782
Toplam türev araçlar			402.181	350.019			403.613	31.236

30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve 28-29 Aralık 2017 tarihlerinde sona erecek olan toplam 924.000 bin ABD doları karşılığında 3.429.079 bin TL satım yükümlülüğü doğuran ve 40.000 bin ABD doları karşılığında 148.899 bin TL alım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Tüpraş'ın çeşitli finans kuruluşları ile imzaladığı ve 3 Ocak 2017 tarihinde sona ermiş olan toplam 90.000 bin ABD doları karşılığında 316.861 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır.

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, Tüpraş'ın 497.059 bin ABD doları (31 Aralık 2016 – 535.294 bin ABD Doları) cinsinden ve Ditaş'ın 37.642 bin Avro (31 Aralık 2016 - 44.285 bin Avro) cinsinden uzun vadeli kredilerinin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

20. Türev araçlar (Devamı)

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, Tüpraş'ın 200.000 bin ABD doları cinsinden ve dövizde endeksli sabit faiz oranına sahip uzun vadeli tahvillerinin 463.875 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri (31 Aralık 2016 - 200.000 bin ABD doları) ile Tüpraş'ın 76.471 bin ABD doları (31 Aralık 2016 - 82.353 bin ABD doları) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmalarının toplam 177.412 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve Ditaş'ın 17.714 bin Euro cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmalarının toplam 65.717 bin TL tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 65.717 bin TL tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 18.674 bin ABD doları ve dövizde endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2016 - Yoktur).

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri ürün crack sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemlerinden oluşmaktadır. Ürün crack sabitleme işlemleri toplam 2.475 bin varil benzin stokları, 8.685 bin varil jet stokları ve 13.530 bin varil dizel stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabitleme marjı sırasıyla 10,335, 11,007 ve 11,794 ABD Doları/varıldır. Swap işlemleri toplam 5.400 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 54,19 ABD Doları/varıldır. Sıfır maliyetli koridor işlemleri toplam 5.400 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 50,2 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 55,40 ABD Doları/varıldır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri ürün crack sabitleme işlemleri işlemlerinden oluşmaktadır. Ürün crack sabitleme işlemleri toplam 1.500 bin varil benzin stokları ve 900 bin varil jet stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabitleme marjı sırasıyla 10,704 ve 9,683 ABD Doları/varıldır.

21. Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam Ar-ge harcamalarının 5.399 bin TL'si (30 Eylül 2016 – 5.166 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Şirket 9 Ekim 2014 tarihinde İzmir Rafinerisi Yağ Arıtma ve Flare Gazı Geri Dönüşümü konulu çevre projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 23 Şubat 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi depolama ve ambar hizmetleri konulu projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 24 Temmuz 2015 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 27 Ekim 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30) ve faiz desteğidir.

Şirket 20 Haziran 2016 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 3 Ocak 2017 tarihinde İzmit Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 1 Şubat 2017 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan 75.000 bin TL değerindeki vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Grup, 5510 sayılı kanun kapsamında %5 sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanmaktadır.

30 Eylül 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	30 Eylül 2016
SGK teşvikleri	27.272	22.512
Ar-Ge teşvikleri	5.399	5.166
Faiz desteği	262	7.915
Toplam	32.933	35.593

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	30 Eylül 2017		31 Aralık 2016	
Alınan teminatlar:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		1.268.657		1.679.662
- TL Teminat mektupları	796.244	796.244	1.003.107	1.003.107
- USD Teminat mektupları	106.730	379.117	160.721	565.608
- EUR Teminat mektupları	21.093	88.430	27.113	100.585
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	4.866	-	10.362
Teminat senetleri		8.605		14.485
- TL Teminat senetleri	8.605	8.605	14.485	14.485
Alınan garanti mektupları		227.605		225.960
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	50.000	50.000
- USD Garanti mektupları	50.000	177.605	50.000	175.960
Doğrudan borçlandırma limitleri		179.073		20.000
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	179.073	179.073	20.000	20.000
Toplam alınan teminatlar		1.683.940		1.940.107
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		523.068		672.163
- USD Teminat akreditifleri	144.883	514.640	184.253	648.422
- EUR Teminat akreditifleri	1.928	8.085	3.921	14.545
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	343	-	9.196
Teminat mektupları		618.453		796.468
- TL Teminat mektupları	546.700	546.700	607.798	607.798
- USD Teminat mektupları	20.200	71.753	53.612	188.670
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		1.244.431		1.000.185
- TL Teminat mektupları	1.236.046	1.236.046	955.666	955.666
- EUR Teminat mektupları	2.000	8.385	12.000	44.519
Bankalara verilen kefaletler		526.108		338.033
- USD Kefaletler	92.826	329.727	47.577	167.433
- EUR Kefaletler	46.842	196.381	45.985	170.600
Toplam verilen teminatlar		2.912.060		2.806.849

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 487.538 bin TL (31 Aralık 2016 - 331.726 bin TL) tutarındaki krediler ve 38.570 bin TL (31 Aralık 2016 - 6.307 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

22. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	2.385.952	2.468.816
- TL	1.782.746	1.563.464
- USD	586.393	837.092
- EUR	16.470	59.064
- Diğer	343	9.196
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	526.108	338.033
- USD	329.727	167.433
- EUR	196.381	170.600
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına Girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	2.912.060	2.806.849

23. Özkaynaklar

Şirket'in 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2016	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermayesi 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2016 -1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar (Devamı)

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabılır.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 279.668 bin TL'dir (31 Aralık 2016 – 331.337 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla 5.174.331 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 11.984 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2016 yılı net dağıtılabılır dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.557.107 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 6,218 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 5,2853 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Özkaynaklar (Devamı)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2015 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.627.725 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %650 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerinde bir adet hisse senedine 6,5 TL brüt, 6,5 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %650 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerinde bir adet hisse senedine 6,5 TL brüt, 5,5250 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

24. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Üretimden satışlar	30.360.477	11.626.717	17.792.774	7.559.799
Yurtdışı satışlar	8.162.173	2.069.343	4.406.077	1.436.865
Ticari satışlar	1.276.009	851.811	2.118.694	569.199
Hizmet gelirleri	172.734	57.952	131.068	29.732
Brüt satışlar	39.971.393	14.605.823	24.448.613	9.595.595
Eksi: Satış iskontoları	(575.182)	(224.382)	(339.231)	(138.500)
Eksi: Satıştan iadeler	(52.150)	(37.698)	(13.930)	(6.213)
Net satış gelirleri	39.344.061	14.343.743	24.095.452	9.450.882
Satılan mamul maliyeti	(33.220.823)	(11.870.271)	(19.909.015)	(7.956.517)
Satılan ticari mallar maliyeti	(1.257.101)	(841.207)	(2.078.035)	(554.401)
Satılan hizmet maliyeti	(52.644)	(22.331)	(58.548)	(22.483)
Brüt kar	4.813.493	1.609.934	2.049.854	917.481

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Kullanılan hammadde ve sarf malzemeleri	30.854.759	11.113.543	18.148.836	7.373.074
Satılan ticari mal maliyeti	1.257.101	841.207	2.078.035	554.401
Enerji giderleri	833.905	278.231	720.013	243.202
Personel giderleri	447.394	153.818	387.849	131.767
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	393.692	131.564	363.354	121.894
Diğer üretim giderleri	743.717	215.446	347.511	109.063
Satışların maliyeti	34.530.568	12.733.809	22.045.598	8.533.401

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Personel giderleri	264.763	94.473	228.994	73.094
Sigorta giderleri	62.578	21.048	61.283	16.994
Dışarıdan alınan hizmetler	53.589	24.578	53.064	24.863
Vergi, resim ve harç giderleri	53.255	20.197	50.425	19.456
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	34.042	11.506	42.867	14.466
Ofis giderleri	28.248	12.005	22.910	9.217
Aidat giderleri	17.866	6.328	14.666	5.051
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	15.899	7.831	14.451	6.538
Kira giderleri	12.586	3.148	5.611	1.826
Bağış ve yardımlar	11.660	3.891	4.619	3.007
Seyahat ve ulaşım giderleri	2.578	870	1.825	548
Diğer	35.939	18.511	28.575	8.629
Toplam genel yönetim giderleri	593.003	224.386	529.290	183.689

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Personel giderleri	71.152	25.113	58.307	21.401
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	46.950	15.081	37.132	12.931
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	26.960	13.333	26.856	11.400
Kira giderleri	8.528	2.917	7.085	2.416
Enerji giderleri	8.099	2.620	5.415	2.532
Reklam giderleri	1.448	276	845	371
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12)	3	1	2	1
Diğer	24.971	9.016	15.949	4.745
Toplam pazarlama giderleri	188.111	68.357	151.591	55.797

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Personel giderleri	8.132	2.395	16.059	5.216
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	822	63	483	229
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	387	148	91	13
Diğer	2.981	926	3.960	1.671
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	12.322	3.532	20.593	7.129

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

26. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	148.060	55.327	84.851	25.322
Kira gelirleri	2.957	1.126	2.560	812
Ticari borçlardan oluşan kur farkı karı	-	(29.909)	-	(28.673)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	-	-	445	445
Diğer	19.341	3.834	11.990	2.038
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	170.358	30.378	99.846	(56)

Esas faaliyetlerden diğer giderler:	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(52.746)	(11.808)	(9.686)	(4.366)
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(43.754)	(43.754)	(59.658)	(59.658)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı zararı	(4.601)	1.137	-	1.124
Diğer	(9.957)	(77)	(8.344)	(4.141)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(111.058)	(54.502)	(77.688)	(67.041)

27. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış karları/(zararları), net	(11.550)	597	(126)	10
Toplam yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	(11.550)	597	(126)	10

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Finansman gelirleri:				
Mevduat faiz gelirleri	395.277	168.124	203.841	88.858
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	55.001	55.001	124.874	124.874
Finansal borçlardan oluşan kur farkı karı	-	-	-	(23.997)
Türev araçlardan kaynaklanan kur farkı karları	-	-	4.112	4.112
Toplam finansman gelirleri	450.278	223.125	332.827	193.847
Finansman giderleri:				
Faiz giderleri	(507.328)	(163.057)	(495.862)	(192.493)
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(358.230)	(221.958)	(227.733)	(227.733)
Türev araçlardan kaynaklanan kur farkı zararları	(81.341)	6.708	-	62.013
Türev araçlardan faiz gideri	(33.370)	(10.611)	(56.717)	(14.444)
Mevduatlardan oluşan kur farkı zararı	-	43.977	-	68.898
Diğer	(2.572)	(742)	(4.751)	(1.573)
Toplam finansman giderleri	(982.841)	(345.683)	(785.063)	(305.332)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	488.426	141.217
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	(268.989)	(95.928)
Kurumlar vergisi karşılığı	219.437	45.289

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı 2017 yılı için %20’dir (2016-%20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	63.917	383.690	(12.783)	(76.738)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	227.340	-	(45.468)	-
Peşin ödenmiş giderler	84.109	105.400	(16.822)	(21.080)
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	-	5.594	-	(1.119)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(75.073)	(98.937)
Yatırım teşvik geliri	7.920.819	8.242.254	3.291.948	3.262.646
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	-	52.144	-	10.429
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	169.740	168.845	33.948	33.769
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	44.020	42.188	8.804	8.438
Yedek parça ve malzeme stokları için değer düşüklüğü karşılığı	22.455	22.455	4.491	4.491
Dava karşılıkları	15.797	12.523	3.159	2.505
Mali zararlar	7.678	9.271	1.536	1.854
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	11.607	-	2.321	-
Diğer	162.515	9.178	32.503	1.836
Ertelenmiş vergi varlığı			3.378.710	3.325.968
Ertelenmiş vergi varlığı - net			3.303.637	3.227.031

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için Maliye Bakanlığı'nın 2017 yılının ikinci geçici vergi dönemi için yayınlamış olduğu %9,70 değerlendirme oranı ile değerlemesini yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

29. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	3.227.031	3.202.503
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	107.300	58.658
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	(30.694)	33.520
Mahsup edilen teşvik geliri	-	(88.240)
30 Eylül	3.303.637	3.206.441

30. Pay başına kazanç

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Ana ortaklığa ait dönem karı	3.318.187	992.204	990.299	580.870
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000	25.041.920.000	25.041.920.000
Toplam kr. cinsinden pay başına esas ve nispi kazanç	13,25	3,96	3,95	2,32

31. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

- (1) İş ortaklıkları
- (2) Koç Topluluğu şirketleri
- (3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	2.246.502	3.118.492
Toplam	2.246.502	3.118.492

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

b) Alacaklar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	1.035.629	382.580
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	469.145	299.357
Aygaz A.Ş. (2)	92.625	65.483
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	4.924	4.396
Diğer (2)	59	8
Toplam	1.602.382	751.824

Tüpraş, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 250.000 bin TL'yi ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla böyle bir tutar bulunmamaktadır.

c) Ticari borçlar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Aygaz A.Ş. (2)	16.313	21.635
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	8.301	7.275
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	8.109	12.800
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	6.207	5.723
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	5.244	11.901
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	2.452	2.510
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	1.790	10.260
Ark İnşaat A.Ş. (2)	897	9.393
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	278	276
Diğer (2)	3.336	6.244
Toplam	52.927	88.017

d) Diğer borçlar:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Koç Holding A.Ş. (3)	10.562	18.546
Toplam	10.562	18.546

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	46.037	32.441
Ark İnşaat A.Ş. (2)	2.607	5.013
Toplam	48.644	37.454

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

f) Banka kredileri:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	10.244	-
Toplam	10.244	-

g) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	4.825.039	1.864.821	2.599.678	1.042.762
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	3.985.023	1.600.828	2.725.298	1.054.982
Aygaz A.Ş. (2)	407.437	112.771	222.898	74.808
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	23.685	8.581	18.265	4.668
Opet International Limited (2)	9.340	-	-	-
Diğer (2)	-	-	4	-
Toplam	9.250.524	3.587.001	5.566.143	2.177.220

h) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Aygaz A.Ş. (2)	352.023	112.612	306.968	120.836
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	89.838	46.116	49.528	20.938
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (**)	79.042	2.681	69.716	5.376
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	48.287	18.258	37.747	12.790
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	31.311	17.994	18.390	17.939
Koç Holding A.Ş. (3) (*)	22.459	13.689	23.939	15.285
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	19.919	9.712	16.042	6.493
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	19.702	8.430	17.741	5.563
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	7.304	2.418	6.385	2.246
Diğer (2)	19.660	7.824	13.251	3.649
Toplam	689.545	239.734	559.707	211.114

(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

31. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

i) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Ark İnşaat A.Ş. (2)	32.286	7.981	51.482	24.986
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	3.608	1.686	1.195	852
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	-	-	17.902	11.632
Diğer (2)	518	164	1.589	1.578
Toplam	36.412	9.831	72.168	39.048

j) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 8.282 bin TL'dir (30 Eylül 2016 – 24.011 bin TL) ve işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödeme bulunmamaktadır (30 Eylül 2016 – 17.200 bin TL).

k) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	3.254	136	1.182	189
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	761	-	-	-
Yapı Kredi Nederland (2)	117	49	-	-
Toplam	4.132	185	1.182	189

l) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	154.453	44.050	94.593	37.860
Toplam	154.453	44.050	94.593	37.860

m) Yapılan bağışlar:

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 798 bin TL'dir (30 Eylül 2016 – 2.995 bin TL).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Hampetrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından hedge politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 20).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine de maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak hedge politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları da çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 20).

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tablo 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	30 Eylül 2017		31 Aralık 2016	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	3.484.844	981.066	4.347.693	1.235.421
Parasal yükümlülükler	(16.932.669)	(4.766.946)	(14.585.609)	(4.144.581)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(13.447.825)	(3.785.880)	(10.237.916)	(2.909.160)
Parasal olmayan varlıklar	9.234	2.600	148.748	42.268
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	4.130.039	1.162.703	1.310.386	372.353
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(9.308.552)	(2.620.577)	(8.778.782)	(2.494.539)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar (**)	4.605.216	1.296.477	5.130.371	1.457.823
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(4.703.336)	(1.324.100)	(3.648.411)	(1.036.716)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	4.300.504	1.210.693	3.477.413	988.126
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	(402.832)	(113.407)	(170.998)	(48.590)

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

(**) Grup, 1.296.477 bin ABD Doları (4.605.216 bin TL) tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta bu kapsamda, nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır (31 Aralık 2016 - 1.457.823 bin ABD Doları (5.130.371 bin TL). Yatırım kredilerinin kur farkı gelir/gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır.

(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 4.300.504 bin TL (31 Aralık 2016 - 3.477.413 bin TL)'dir (Not 8).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU										
30 Eylül 2017						31 Aralık 2016				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	71.680	20.121	49	-	-	257.339	73.124	-	-	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	3.408.457	665.917	248.752	-	189	4.085.609	875.246	270.883	114	-
Diğer	9.234	2.174	296	1	268	3.780	1.074	-	-	-
Dönen varlıklar	3.489.371	688.212	249.097	1	457	4.346.728	949.444	270.883	114	-
Parasal finansal varlıklar	4.707	1.325	-	-	-	4.745	1.348	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	144.968	27.163	13.309	-	-
Duran varlıklar	4.707	1.325	-	-	-	149.713	28.511	13.309	-	-
Toplam varlıklar	3.494.078	689.537	249.097	1	457	4.496.441	977.955	284.192	114	-
Ticari borçlar	5.995.057	1.675.636	9.682	73	2.095	3.841.321	1.056.681	27.213	1.043	17.189
Finansal yükümlülükler	3.810.417	1.061.356	9.631	-	-	1.243.661	333.977	18.418	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	252.343	70.788	214	-	-	257.008	72.774	243	-	-
Kısa vadeli yükümlülükler	10.057.817	2.807.780	19.527	73	2.095	5.341.990	1.463.432	45.874	1.043	17.189
Finansal yükümlülükler	6.872.388	1.593.154	289.416	-	-	9.241.837	2.314.067	296.011	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	2.464	317	319	-	-	1.782	-	480	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	6.874.852	1.593.471	289.735	-	-	9.243.619	2.314.067	296.491	-	-
Toplam yükümlülükler	16.932.669	4.401.251	309.262	73	2.095	14.585.609	3.777.499	342.365	1.043	17.189
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu	4.130.039	1.141.796	17.714	-	-	1.310.386	372.353	-	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	4.196.371	1.160.470	17.714	-	-	1.310.386	372.353	-	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(66.332)	(18.674)	-	-	-	-	-	-	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(9.308.552)	(2.569.918)	(42.451)	(72)	(1.638)	(8.778.772)	(2.427.191)	(58.173)	(929)	(17.189)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	4.605.216	1.296.477	-	-	-	5.130.371	1.457.823	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(4.703.336)	(1.273.441)	(42.451)	(72)	(1.638)	(3.648.411)	(969.368)	(58.173)	(929)	(17.189)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(13.447.825)	(3.713.888)	(60.461)	(73)	(1.906)	(10.237.916)	(2.827.781)	(71.482)	(929)	(17.189)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	361.666	101.818	-	-	-	373.700	106.189	-	-	-

Grup’un 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 402.832 bin TL net yabancı para açığı (31 Aralık 2016 - 170.998 bin TL net yabancı para açığı) bulunmaktadır (sayfa 46).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
30 Eylül 2017				
Kar/Zarar		Özkaynaklar		
Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.319.210)	1.319.210	(460.522)	460.522
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	872.732	(872.732)	-	-
ABD Doları Net Etki	(446.478)	446.478	(460.522)	460.522
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(25.348)	25.348	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	7.426	(7.426)	-	-
Avro Net Etki	(17.922)	17.922	-	-
TOPLAM	(464.400)	464.400	(460.522)	460.522
31 Aralık 2016				
Kar/Zarar		Özkaynaklar		
Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(995.153)	995.153	(513.037)	513.037
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	644.076	(644.076)	-	-
ABD Doları Net Etki	(351.077)	351.077	(513.037)	513.037
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(26.519)	26.519	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro Net Etki	(26.519)	26.519	-	-
TOPLAM	(377.596)	377.596	(513.037)	513.037

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirilmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 30 Eylül 2017	1 Temmuz - 30 Eylül 2017	1 Ocak - 30 Eylül 2016	1 Temmuz - 30 Eylül 2016
İhracat				
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	8.162.173	2.069.343	4.406.024	1.436.821
Toplam	8.162.173	2.069.343	4.406.024	1.436.821
İthalat				
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	29.769.432	10.910.332	18.151.616	6.789.104
Toplam	29.769.432	10.910.332	18.151.616	6.789.104

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 30 Eylül 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2017	31 Aralık 2016
Toplam finansal borçlar (Not 5)	12.166.845	12.134.265
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(7.762.766)	(6.050.721)
Net finansal borç	4.404.079	6.083.544
Özkaynaklar	10.075.767	8.167.033
Yatırılan sermaye	14.479.846	14.250.577
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	%30,42	%42,69

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

32. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 30 Eylül 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	402.181	.-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	350.019	-

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2016 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	403.613	.-
Finansal yatırımlar	-	-	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	31.236	-

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2017 TARİHİNDE SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME AİT ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

33. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Tüpraş'ın, 17 Temmuz, 08 Ağustos ve 04 Ekim 2017 tarihli özel durum açıklamaları ile kamuya duyurulan, Londra Borsası'nda işlem görecektir tahvil ihracına ilişkin olarak, yurtdışında nitelikli yatırımcılardan talep toplama süreci 12 Ekim 2017 tarihinde tamamlanmıştır. İhraç edilen tahvillerin nominal değeri 700 Milyon ABD Doları, vadesi 7 yıl, itfa tarihi 18 Ekim 2024, 6 ayda bir kupon ödemeli ve kupon oranı %4.50 yıllık basit faiz olarak belirlenmiştir. Satış işlemleri 18 Ekim 2017 tarihinde tamamlanmış ve 700 Milyon ABD Doları bu tarihte Şirket hesaplarına aktarılmıştır.

.....